

DR | GENERALDIREKTØREN

Maria Rørbye Rønn
DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK- 0999 København C
dr.dk
04.04.2024

Klage over artikel på dr.dk

Du har den 5. februar 2024 klaget over en artikel bragt på dr.dk den 1. februar 2024. Efter at redaktionen afviste din kritik, har du klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og skrevet en indstilling.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg er enig i.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Kopi:

Journalen
Etikchef Anja Lundberg Andersen, DR Kultur, Børn og Unge
Direktør Henrik Bo Nielsen, DR Kultur, Børn og Unge
Redaktionschef Jonas Delfs, DR Ung
Seniorkonsulent Mikkel Vincentz Pedersen, LSR

Sagen kort

En klager mente, at en artikel på dr.dk om en kunstner, der havde gennemgået en "top-operation", var i strid med DR's etik. Klager gav udtryk for, at artiklen hyldede denne type operationer, og at artiklen var en anvisning på, hvordan man fik en sådan operation. Klager får ikke medhold. Artiklen er kulturjournalistisk vinklet på en aktuel musikers musik og tekst, og hvordan en vigtig livsbegivenhed har haft betydning for kunstneres virke. Artiklen informerer om, hvad en "top-operation" er samt oplyser om regler på området m.m. Klageren får ikke medhold.

Gennemgang af sagen

(herefter Klager) henvender sig til DR den 5. februar 2024 med en klage over artiklen 'Dansk sanger har fået fjernet sine bryster: 'Jeg har haft sådan en kvalme over mig selv'', som Klager finder i strid med DR's etik.

Klager skriver blandt andet:

"Jeg har dog et problem med, at man hylder beslutningen i medierne og får det til at fremstå som en rigtig god idé! Og dermed inspirerer sårbare børn og unge, som har det skidt med deres krop, til at gøre det samme. Det er jo ikke helt uden konsekvenser. Havde I gjort det samme ud af historien, hvis hun havde fået sat benene af, fordi hun var utilpas med dem? Nej, for det er bare skørt, ikke? Men alt, der ligger op ad "regnbuen" er en god historie for tiden.

Jeg ville ønske, at den slags historier ikke fandtes. De er som oftest unuancerede og ensidigt positive. I glemmer, at der sidder børn, unge og andre sårbare sjæle, som sluger den slags råt og tror, at det også er løsningen på alle deres problemer. Det er det ikke."

DR ved redaktionsleder i DR Ung Marie Søndergaard svarer d. 5. marts 2024 Klager:

"Udgangspunktet for artiklen er Freja Kirks seneste musikudgivelse, som er den første i næsten tre år og sangerens første dansksprogede single. Sangen handler om ikke at kunne finde sig til rette i egen krop og passe ind i samfundets forestillinger om at være mand eller kvinde.

Sangen er skrevet i tiden op til og lige efter en operation, som Freja Kirk fik foretaget, hvor sangerens bryster blev fjernet. Artiklen handler derfor også om den beslutning og de grundige overvejelser, den var forbundet med. Det fremgår således af artiklen, at der var tale om et professionelt udført kirurgisk indgreb, ligesom der også henvises til Sundhedsstyrelsens faglige retningslinjer for øvre og nedre kønsmodificerende kirurgi.

Da Freja Kirk ikke føler sig som kvinde, var det rigtigt for sangeren at få fjernet sine bryster, hvilket har resulteret i, at sangeren nu føler sig bedre tilpas i sin krop. Det fremgår tydeligt, at Freja har overvejet beslutningen i adskillige år, har undersøgt indgrebet grundigt og involveret sine nærmeste, og at Freja havde en hård periode efter indgrebet. Jeg mener derfor, at den fremstår nuanceret."

Klager anker sagen til lytternes og seernes redaktør (LSR) den 7. marts 2024. I anken skriver Klager blandt andet:

"Jeg har modtaget nedenstående svar på min klage over fremstillingen af Freja Kirks brystoperation. Jeg er dybt uenig i svaret og vil gerne fastholde min klage.

For min del ryger "nuancerne" ud af vinduet, når der tilføjes en udførlig faktaboks med trin-for trin anvisninger om, hvor og hvordan man kan få fjernet sine bryster, hvis man skulle have det som Freja! At fjerne sunde kropsdele bør ikke være en ting, som man bare gør - endsige opfordrer/hjælper med at få gjort."

Klager skriver endvidere: *"Information om den slags skal IKKE være let tilgængelig, og da slet ikke info om, hvordan man omgår systemet i Danmark og tager til udlandet.*

Men det er en "god" historie - og det er nok heller ikke helt dårligt, når man også skal sælge sin nye udgivelse, som handler om at føle sig anderledes.

Lad mig understrege, at jeg synes, at det er Frejas egen sag, hvad hun gør ved sin krop. Hun er voksen og hun betaler selv for indgrebet. Det hverken vil eller skal jeg blande mig i. Hvad jeg VIL blande mig i, er måden det bliver belyst og hyldet i medierne. Det har nemlig en MEGET uheldig påvirkning på psykisk sårbare børn og unge - og ditto sårbare voksne kan også blive vildledt."

LSR bekræfter over for Klager den 12. marts 2024, at sagen vil blive behandlet som en ankesag.

Procedure

Det følger af DR's etiske retningslinjer, at en klage skal være besvaret senest fire uger efter, at den er modtaget. Det er sket i dette tilfælde. Klagen skal besvares af den ansvarlige chef i DR, hvilket også er sket, hvor en redaktionsleder svarer på vegne af den indholdsansvarlige redaktionschef i DR Ung, Jonas Delfs. Klagen skal forholde sig til kritikken, hvilket også er tilfældet. Svaret på klagen skal indeholde klagevejledning, hvilket den gør. Den skal også indeholde klagevejledning, hvilket også er sket.

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

I artiklen 'Dansk sanger har fået fjernet sine bryster: 'Jeg har haft sådan en kvalme over mig selv'', fortæller sangeren om sin musik og den operation, som sangeren fik foretaget. En såkaldt "top-operation" hvor man fjerner personens bryster. Artiklen beskriver sangerens overvejelser om køn, identitet og operationen, og hvordan det har haft betydning for det kunstneriske arbejde. I artiklen indgår flere billeder og citater af sangeren. Artiklen er forsynet med faktabokse om sangeren og om operationsformen.

Klagerens kritik af artiklen falder i to hovedpunkter:

1. Klager giver udtryk for, at medierne "hylder beslutningen" (om at få foretaget en "top-operation") og "får det til at fremstå som en rigtig god idé". Klager påpeger, at det ifølge Klager, ikke er "helt uden konsekvenser" at få foretaget en operation.
2. Klager mener, at artiklen rummer, hvad Klager beskriver som en "udførlig faktaboks med trin-for trin anvisninger om, hvor og hvordan man kan få fjernet sine bryster". Klager mener tillige, at information om den type operationer ikke skal være "let tilgængelig" og ikke bør handle om, "hvordan man omgår systemet i Danmark og tager til udlandet".

LSR forholder sig i denne sag kun til den påklagede DR-artikel og ikke til omtaler i andre medier. Det følger af DR's etiske retningslinjer, at DR's programvirksomhed henvender sig "både til de mange og de få gennem en mangfoldighed i emner og synsvinkler". Det fremgår tillige af DR's etik, at DR "understøtter

pluralisme og sammenhængskraft i samfundet, og vi har tilbud til grupper med særlige behov og interesser”.

Ad 1.

Artiklens hovedvinkel er kunstneren Freja Kirks seneste musikudgivelse og en operations betydning for hendes liv, og dermed har artiklen en kulturnyhedsvinkel. Sangerens tekster handler om ikke at kunne finde sig til rette i egen krop samt oplevede problemer med den. Det er også, hvad DR selv beskriver i svaret til Klager, LSR finder ikke belæg for, at artiklen ”hylder beslutningen” eller anpriser operationen. Det er kilden, som selv fortæller om egne oplevelser og betydningen af operationen for hende. LSR bemærker, at artiklen også berører de overvejelser og de problemer, som kilden har mærket op til og efter operationen. DR kommer ikke med tilkendegivelser i artiklen, der kan udlægges som en stillingtagen til ”top-operationer”. LSR lægger vægt på, at vinklen er at portrættere en aktuell kunstner, som fortæller om egne oplevelser med køn og identitet, og hvad det har haft af betydning for hendes kunst og musik. Det er derfor ikke DR’s valg at have andre vinkler i artiklen. Det var ikke en overtrædelse af DR’s etik, at DR undlod eventuelle negative konsekvenser ved operationen. Desuden henvises der i artiklens faktaboks til Sundhedsstyrelsens faglige retningslinjer for kønsmodificerende kirurgi. Klager får ikke medhold i denne kritik. Klager fremsætter nogle betragtninger om problemstillingens indflydelse på unge menneskers velbefindende, hvilket er uden for LSR’s mandat at bedømme, og det vil derfor ikke blive behandlet her.

Ad 2.

Artiklen rummer en faktaboks med informationer om ”top-operationer”. Her er information om reglerne for operationer, patientforløb og oplysning om, at denne type operationer også udføres i udlandet. Der står i faktaboksen: ”Flere vælger at tage til for eksempel Sverige eller England for at få fjernet deres bryster, da der her ikke er samme ventetid og krav.” Klagers påstand om, at artiklen har en ”*udførlig faktaboks med trin-for trin anvisninger om, hvor og hvordan man kan få fjernet sine bryster*”, afvises. Faktaboksen rummer relevante oplysninger og information om operationsformen og reglerne på området. Der er ikke tale om anvisning. LSR afviser også Klagers kritik af, at information om denne type operationer er lettilgængelig. Ligesom LSR afviser, at der i artiklen anvises ”*hvordan man omgår systemet i Danmark og tager til udlandet*”, som Klager skriver. At oplyse om reglerne i udlandet og hvordan nogle vælger denne mulighed er ikke en anvisning i, hvordan man omgår systemet. Netop fordi kilden har fået foretaget indgrebet i Sverige, er det en relevant information om de gældende regler på området. Klager får ikke medhold.

Konklusion og sammenfatning

En klager mente, at artiklen ”*Dansk sanger har fået fjernet sine bryster: ‘Jeg har haft sådan en kvalme over mig selv’*” på dr.dk om en kunstner, der har gennemgået en ”top-operation”, og fået fjernet sine bryster, var i strid med DR’s etiske retningslinjer. Klagers påstand var, at artiklen hyldede denne type operation, og at artiklen desuden var en anvisning i at få foretaget denne type kirurgisk indgreb. Klager får ikke medhold i kritikken. LSR lægger vægt på, at artiklen er kulturjournalistisk vinklet på en aktuell musikers musik og tekst. Det afgørende i artiklen er, at en vigtig livsbegivenhed – operationen - har haft betydning for kunstnerens syn på køn, identitet og dermed betydning for kunstnerens tekst og musik. Artiklen informerer om, hvad en ”top-operation” er samt oplyser om regler på området m.m. DR anpriser ikke i artiklen denne type indgreb, men lader kilden komme med egne oplevelser og betragtninger. Der er efter LSR vurdering ikke tale om anvisninger. LSR afviser også Klagers kritik af, at information om

denne type operationer er lettilgængelig. LSR afviser tillige, at der i artiklen er tale om *"hvordan man omgår systemet i Danmark og tager til udlandet"*, som Klager skriver. LSR betragter ikke oplysninger om reglerne i udlandet, og hvordan nogle vælger dette, som en anvisning i, hvordan man "omgår systemet". Da kilden har fået foretaget operationen i Sverige, er det netop en relevant information at give læserne. LSR finder ikke, at DR's etiske retningslinjer er overtrådt. Den pågældende artikel var en kulturnyhedsartikel, og vinklen var ikke en kritik af denne type operationer. Det kunne DR også have valgt, men det er ikke en overtrædelse af DR's etiske retningslinjer, at DR her traf et andet redaktionelt valg.

Klager får ikke medhold.

Jesper Termansen, den 2. april 2024.